Dosar contravențional nr. 5r-163/2026
Nr. PIGD 4-26074796-09-5r-11062026

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

04 septembrie 2026 **mun. Bălți**

Judecătoria Bălți (sediul Central)
Completul de judecată în componență:
Președintele ședinței, judecătorul **Dumitru DAREA**
Grefier **Roxana CAPBĂTUT**
Cu participarea:
Reprezentantului Biroului Vamal Nord **Roman TIȘCHEVICI**
Avocatului **Natalia DRAGAN**
Persoanei în privința căreia a fost pornit procesul **Caldari TAMARA**
Interpretului **Irina VASILCOV**

Caldari Tamara, născută la *****, IDNP *****, domiciliată în mun. Bălți, str. *****.

examinând în ședință publică, în limba română, contestația depusă de avocatul Natalia Dragan în interesele lui Caldari Tamara împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție seria/nr. SVM***** din 26 mai 2026 și a deciziei de sancționare seria/nr. DSV***** din aceeași dată, emise în dosarul contravențional nr. 655/26 pentru fapta prevăzută de art. 287 alin. (8) lit. b) din Codul contravențional,

Termenul de examinare a cauzei: 11 iunie 2026 – 04 septembrie 2026.

Procedura de citare a fost legal îndeplinită.

C O N S T A T Ă:

I. Circumstanțele cauzei

Prin procesul-verbal seria/nr. SVM***** din 26 mai 2026, inspectorul principal al Secției procedură contravențională a Biroului Vamal Nord a reținut că, la 5 octombrie 2023, ora 01:30, prin postul vamal Criva 1 (PVFI, rutier), mijlocul de transport cu numărul de înmatriculare *****, VIN *****, ar fi fost introdus în Republica Moldova de Caldari Tamara, prin declarare prin acțiune și plasare în regimul de admitere temporară. Deoarece automobilul nu figura ca scos de pe teritoriul vamal în termenul legal, agentul a calificat conduita drept contravenția prevăzută de art. 287 alin. (8) lit. b) din Codul contravențional.

Prin decizia seria/nr. DSV***** din aceeași dată, Caldari Tamara a fost sancționată cu amendă de 1300 unități convenționale, echivalentul a 65 000 lei, și obligată să scoată automobilul de pe teritoriul vamal al Republicii Moldova în termen de 30 de zile.

Contestația solicită anularea procesului-verbal și a deciziei, cu încetarea procesului contravențional. Apărarea neagă că persoana sancționată ar fi condus ori ar fi introdus automobilul în țară. A invocat că aceasta nu a deținut niciodată permis de conducere, că a fost pasager într-un alt automobil și că datele electronice o indică, inexplicabil, mai întâi ca pasager la ieșire și apoi, după un interval scurt, ca șofer al automobilului ***** la intrare. A mai arătat că explicațiile date la întocmirea actelor nu au fost consemnate fidel și că nu i-a fost asigurat un interpret.

În ședință, avocatul Natalia Dragan a susținut integral contestația. A subliniat că informația oficială a Agenției Servicii Publice confirmă inexistența dreptului de a conduce și că

dosarul nu conține o probă independentă care să explice contradicția dintre această împrejurare și mențiunea „șofer” din sistemele informaționale. Apărarea a prezentat, cu titlu informativ, o decizie a Curții de Apel Nord din 9 iunie 2026 într-o cauză apreciată ca similară. Instanța a primit înscrisul ca material informativ, fără a-i atribui forță obligatorie și fără a substitui prin acesta analiza probelor din prezenta cauză.

Caldari Tamara a declarat că nu a condus și nu a introdus automobilul în țară. Potrivit relatării sale, Ivan Cheșar, cunoscut al fiului, a rugat-o să însoțească trei bărbați ca a patra persoană pentru a-i ajuta să transporte niște genți, promițându-i o sumă de bani. A fost luată de la domiciliu cu un automobil alb, mic și vechi, care s-a defectat aproximativ 40 de minute la Lipcani. Ajunși în apropierea frontierei, automobilul ar fi oprit înainte de barieră; ea a rămas pe locul din dreapta șoferului, iar ceilalți s-au deplasat în zonă. Șoferul i-a cerut pașaportul prin geam, afirmând că trebuie să confirme existența celei de-a patra persoane. După circa 25 de minute, pașaportul i-a fost restituit și a fost dusă acasă. A precizat că niciun funcționar nu s-a apropiat de ea, nu i-a adresat întrebări și nu i-a cerut să semneze vreun document la frontieră.

În privința procesului-verbal din 26 mai 2026, Caldari Tamara a recunoscut semnătura, dar a explicat că nu putea citi și înțelege textul în limba în care fusese redactat, că nimeni nu i-a tradus conținutul și că cuantumul amenzii i-a fost comunicat abia după semnare. A afirmat că, înainte de semnare, îi relatase inspectorului că nu a condus automobilul și că vehiculul cu care călătorise se defectase la Lipcani.

Reprezentantul Biroului Vamal Nord, Roman Tișchevici, a cerut respingerea contestației. El a explicat că legislația vamală aplicabilă la data introducerii automobilului nu condiționa calitatea de titular al admiterii temporare de posesia permisului de conducere. Datele sunt introduse inițial de Poliția de Frontieră și se transmit automat Serviciului Vamal, care nu le poate modifica; în ambele sisteme, Caldari Tamara figurează ca șofer. A admis că, din cauza timpului scurs, înregistrările video nu mai pot fi verificate și că nu există o explicație tehnică sau factuală suplimentară despre modul în care persoana a fost înregistrată ca șofer.

Același reprezentant a confirmat că la întocmirea procesului-verbal nu a fost prezent un interpret. Poziția sa a fost că persoana nu solicitase expres interpretul și că Biroul Vamal nu are o asemenea funcție în statele de personal. Întrebat despre temeiul juridic potrivit căruia asistența lingvistică ar depinde exclusiv de o cerere expresă, nu a indicat o normă.

În ultimul cuvânt, Caldari Tamara a reiterat că a fost doar pasager și că acceptase deplasarea din cauza situației materiale dificile și a nevoilor celor doi copii bolnavi, fără a ști că identitatea sa urma să fie asociată introducerii automobilului.

II. Admisibilitatea contestației și termenul de contestare

Procesul-verbal și decizia contestate au fost întocmite la 26 mai 2026, iar contestația a fost depusă la 9 iunie 2026 și transmisă instanței împreună cu dosarul la 11 iunie 2026. Prin urmare, termenul de 15 zile prevăzut de art. 448 din Codul contravențional a fost respectat.

Caldari Tamara este persoana sancționată, iar avocatul Natalia Dragan a acționat în baza mandatului anexat. Contestația identifică actele atacate, criticile de fapt și de drept și remediul solicitat. Nu există un impediment procedural pentru examinarea fondului.

III. Aprecierea probelor și stabilirea faptelor

Articolul 425 din Codul contravențional cere verificarea fiecărei probe sub aspectul pertinenței, concludenței, utilității și veridicității, iar a ansamblului probelor – sub aspectul coroborării. Procesul-verbal și extrasele din evidențe publice sunt mijloace de probă, nu concluzii prestabilite. Ele trebuie confruntate cu celelalte date ale cauzei, iar sarcina de a

demonstra toate elementele acuzației revine autorității; Caldari Tamara nu este obligată să dovedească cine a introdus automobilul sau cum a apărut înregistrarea contestată.

În cercetarea judecătorească au fost examinate, în ordinea consemnată în procesul-verbal al ședinței: fișa de evidență și control; contestația; procesul-verbal și decizia cu privire la contravenție nr. 655/26 din 26 mai 2026; raportul privind înregistrarea contravenției; informația despre traversarea frontierei; buletinul de identitate; citația și avizul; procesul-verbal de audiere a lui Caldari Tamara; solicitarea adresată Agenției Servicii Publice și răspunsul acesteia; solicitarea și răspunsul Punctului comun de contact Palanca; solicitarea și răspunsul Vămii Vinița. Instanța a audiat-o nemijlocit pe Caldari Tamara, pe apărătoarea sa și pe reprezentantul Biroului Vamal Nord.

Acuzația nu poate fi redusă la întrebarea dacă automobilul ***** apare în sistem ca intrat și nescos din țară. Pentru răspunderea personală a contestatarei trebuie dovedite distinct: că ea a făcut declarația prin acțiune; că avea calitatea cerută de lege față de automobil; că, prin acea operațiune, a devenit titulara regimului și destinatara obligației de scoatere; că termenul a expirat; și că omisiunea îi este imputabilă cu vinovăție. Dovada unui element nu dispensează autoritatea de dovada celorlalte.

Din raportul privind înregistrarea contravenției nr. 628 din 7 aprilie 2025, din extrasul SI „Frontiera” și din datele Portalului Serviciului Vamal rezultă că automobilul *****, VIN *****, a fost înregistrat la 5 octombrie 2023, ora 01:30, la intrarea prin postul Criva 1 și că, la verificările ulterioare, nu figura o operațiune de ieșire. Răspunsurile Punctului comun de contact Palanca și Vămii Vinița susțin inexistența unei traversări ulterioare în intervalele verificate. Aceste acte fac dovada situației administrative a automobilului, nu și, prin ele însele, a identității persoanei care a exteriorizat voința de a-l plasa sub regim vamal.

În privința persoanei, SI „Frontiera” și Portalul Serviciului Vamal reproduc aceeași mențiune inițială: Caldari Tamara apare ca „șofer”. Reprezentantul Biroului Vamal a explicat în ședință faptul că informația este introdusă mai întâi în sistemul Poliției de Frontieră și transmisă automat Serviciului Vamal, care nu o poate modifica. Prin urmare, nu există două surse autonome care se coroborează, ci o singură informație originară afișată în două sisteme. Multiplicarea tehnică a unei date nu constituie o verificare independentă a exactității sale.

Caracterul oficial al evidenței îi conferă valoare probatorie și permite, în lipsa unor indicii contrare, formularea unei inferențe rezonabile. El nu dovedește însă infailibilitatea conținutului și nici actul personal care a precedat înregistrarea. Extrasul arată ce rol a fost selectat în sistem pentru datele de identitate ale contestatarei; nu arată cine a prezentat pașaportul, cine a prezentat actele automobilului, ce a comunicat funcționarului, ce document a justificat dreptul asupra vehiculului ori în baza cărei verificări a fost atribuit rolul de „șofer”.

Această limită este importantă deoarece chiar definiția legală aplicabilă la 5 octombrie 2023 descria o succesiune: o declarare expresă, prezentarea actelor de înmatriculare și abia apoi înregistrarea vehiculului în sistemul informațional al Serviciului Vamal. Înregistrarea este urma administrativă ulterioară a declarației, nu declarația însăși. Când identitatea declarantului este

contestată prin date obiective, autoritatea trebuie să lege urma electronică de actele și conduita persoanei determinate.

Dosarul nu conține imaginea video a traversării, declarația funcționarului care a identificat șoferul ori declarantul, o notă privind verificarea permisului, copia certificatului de înmatriculare prezentat la 5 octombrie 2023, actul de proprietate sau de folosință invocat în numele lui Caldari Tamara, dovada procurării vinietei de către ea ori un jurnal de audit care să identifice operatorul, câmpurile completate, sursa documentară și eventualele modificări. Nu există nici un înscris sau o declarație a unui participant la operațiunea de frontieră care să confirme că ea a solicitat plasarea automobilului sub admitere temporară.

Răspunsul oficial al Agenției Servicii Publice, aflat la fila 20, stabilește că Caldari Tamara nu a obținut dreptul de a conduce vehicule și nu a fost documentată vreodată cu permis de conducere. Biroul Vamal nu a contestat autenticitatea ori conținutul răspunsului. Lipsa permisului nu face juridic imposibilă calitatea de declarant și nici nu exclude material conducerea fără drept; relevanța ei probatorie este mai precisă: contrazice rolul factual exact înscris în sistem și reclama verificarea modului concret în care acel rol i-a fost atribuit.

Afirmația autorității că Poliția de Frontieră avea competența de a controla permisul nu dovedește că verificarea a avut loc și nici care a fost rezultatul ei. O normă de competență arată ce trebuia să facă instituția, nu ce s-a făcut în cazul individual. A considera mențiunea „șofer” corectă pentru că permisul ar fi trebuit verificat, iar apoi a deduce efectuarea verificării din existența aceleiași mențiuni ar însemna confirmarea unei date prin propria sa premisă.

Caldari Tamara a oferit în ședință o relatare amplă și a răspuns întrebărilor instanței și ale reprezentantului Biroului Vamal. A afirmat că se afla pe locul pasagerului, că nu a coborât, nu a discutat cu vreun funcționar și nu a prezentat actele automobilului. A recunoscut deplasarea, acceptarea unei recompense și faptul că pașaportul i-a fost cerut și luat prin geam de șofer, sub explicația că era necesar pentru a confirma existența celei de-a patra persoane. Admiterea acestor împrejurări, unele nefavorabile propriei imagini, face relatarea verificabilă și nu indică o negare globală, construită doar pentru proces.

Predarea pașaportului unui terț dovedește accesul acelui terț la datele de identitate, nu consimțământul lui Caldari Tamara pentru declararea unui automobil în numele ei. Pentru a transforma această împrejurare într-o declarație prin acțiune ar fi necesară dovada că ea cunoștea scopul vamal al folosirii documentului și că, personal ori printr-un reprezentant autorizat, a prezentat vehiculul și actele sale pentru plasarea sub regim. Nici remunerația promisă pentru ajutor la transportarea unor genți nu stabilește, fără alte date, o asemenea manifestare de voință.

Afirmația contestatarei că nu ar fi traversat deloc frontiera nu coincide cu înregistrarea electronică a ieșirii sale ca pasager. Instanța nu reține această parte în sens literal. În contextul relatat – deplasare nocturnă, rămânerea în automobil și remiterea pașaportului șoferului – formularea poate descrie percepția că nu a participat personal la control. Neconcordanța afectează exactitatea relatării asupra traseului, dar nu dovedește că ulterior a condus automobilul *****, i-a prezentat actele ori l-a declarat.

Datele de frontieră care o indică la ieșire ca pasager, iar după un interval scurt la intrare ca șofer, lipsa permisului și remiterea pașaportului unei alte persoane formează împreună o ipoteză alternativă plauzibilă: documentul a putut fi utilizat pentru asocierea formală a automobilului cu identitatea sa. Instanța nu constată că această ipoteză este adevărul definitiv și nu stabilește existența unei fraude. Pentru soluționarea acuzației este suficient că ipoteza nu a fost infirmată printr-o probă privind operațiunea concretă.

Poziția exprimată de reprezentantul Biroului Vamal – că persoana ar trebui mai întâi să demonstreze o intervenție ilegală în sistem, iar numai apoi actele ar putea fi anulate ori revizuite – inversează sarcina probei. Autoritatea nu poate suplini lipsa dovezii declarației prin obligația acuzatei de a descoperi autorul unei eventuale erori sau fraude, cu atât mai mult când imaginile video nu mai sunt disponibile, iar jurnalele tehnice și actele primare se află ori s-au aflat sub controlul instituțiilor statului.

Faptul că declararea prin acțiune nu genera eliberarea unui formular vamal pe suport de hârtie explică absența unei declarații scrise semnate la frontieră. Nu rezultă de aici că declarația este lipsită de conținut probatoriu ori că poate fi atribuită oricărei persoane ale cărei date au fost introduse în sistem. Trebuia demonstrată conduita expresă prevăzută de lege: prezentarea vehiculului și a actelor sale în vederea admiterii temporare de către persoana sancționată ori de către cineva care acționa autorizat în numele ei.

Nici calitatea de declarant nu este dovedită separat. Dosarul nu conține un act care să arate că Caldari Tamara era proprietara automobilului, că avea un drept de folosință asupra lui ori că o altă persoană a făcut declarația în numele ei în temeiul unei împuterniciri. Identificarea ei ca „șofer” într-un câmp informatic nu răspunde acestor cerințe și nu demonstrează asumarea raportului vamal.

În consecință, instanța consideră dovedit că automobilul ***** a fost înregistrat la intrare la 5 octombrie 2023 și nu figura ca scos la data constatării. Nu este însă dovedit, dincolo de o îndoială rezonabilă, că persoana care l-a declarat prin acțiune, l-a prezentat împreună cu actele sale și a devenit titulara obligației de reexport a fost Caldari Tamara.

IV. Încadrarea juridică și standardele aplicabile

Articolul 287 alin. (8) lit. b) din Codul contravențional sancționează nescoaterea, pentru o perioadă mai mare de 30 de zile, a vehiculelor introduse cu obligația de a fi scoase de pe teritoriul vamal, în lipsa elementelor unei infracțiuni. Norma sancționează o omisiune. Pentru aplicarea ei trebuie stabilite cumulativ: existența unei obligații legale de scoatere; persoana căreia îi revenea obligația; ajungerea obligației la scadență; posibilitatea reală de executare; neexecutarea peste intervalul prevăzut de lege; și vinovăția.

Subiectul acestei contravenții nu este orice pasager, orice persoană ale cărei acte au fost prezentate la frontieră și nici, automat, conducătorul material al vehiculului. Subiect poate fi persoana care, potrivit normelor vamale, a plasat vehiculul sub regim și a devenit titulara obligației de încheiere a acestuia. Caracterul personal al răspunderii, prevăzut de art. 8 din Codul contravențional, interzice transferul obligației și al vinovăției prin simpla asociere nominală într-o evidență.

Naşterea raportului vamal se apreciază potrivit legislației în vigoare la 5 octombrie 2023: Codul vamal nr. 1149/2000 și Legea nr. 1569/2002 privind modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice. Normele ulterioare pot reglementa termenul și modul de încheiere a unui regim aflat în curs, însă nu pot atribui retroactiv unei persoane o declarație pe care aceasta nu a făcut-o.

Articolul 174 alin. (1) din Codul vamal nr. 1149/2000 prevedea că declararea se face în scris, verbal, prin acțiune, prin mijloace electronice sau prin alte modalități stabilite de lege. Pentru vehicule, art. 1 pct. 43 definea declararea prin acțiune drept o formă de declarare „expresă (vădită)", care scutea persoana fizică de completarea unor acte vamale cu condiția prezentării organului vamal, la punctul de trecere, a actelor de înmatriculare ale vehiculului, cu respectarea art. 10 alin. (3) din Legea nr. 1569/2002, urmată de înregistrarea în sistemul informațional al Serviciului Vamal. Textul preciza că acte vamale nu se eliberează.

Cuvintele „expresă (vădită)" și ordinea operațiunilor au consecințe juridice. Declarația prin acțiune nu este o ficțiune creată exclusiv de baza de date, ci o exteriorizare recognoscibilă a voinței de a plasa un anumit vehicul sub un regim: persoana prezintă vehiculul și actele sale, autoritatea verifică premisele, apoi înregistrează operațiunea. Mențiunea electronică este rezultatul administrativ al acestui proces. Atunci când se contestă autorul declarației, existența rezultatului nu dovedește singură toate actele anterioare și identitatea celui care le-a efectuat.

Pentru stabilirea subiectului raportului vamal, norma pertinentă la 5 octombrie 2023 era art. 1 pct. 13 din Codul vamal nr. 1149/2000. Potrivit acesteia, declarant era persoana care avea dreptul de a dispune de mărfuri ori de mijloace de transport și care întocmea declarația vamală în nume propriu sau în al cărei nume aceasta era întocmită. Textul cere verificarea legăturii juridice cu vehiculul și a asumării declarației; simpla înscriere electronică a calității de „șofer" nu dovedește, prin ea însăși, niciunul dintre aceste elemente.

Articolul 176 alin. (4), introdus prin aceeași Lege nr. 267/2011, desemna drept responsabil pentru depunerea declarației în termen titularul mărfurilor sau al mijlocului de transport ori, în lipsa acestuia, transportatorul dacă se plasează în regim vamal de tranzit. Articolul 178, obliga declarantul să declare potrivit procedurii, să prezinte la cerere bunul sau vehiculul declarat și să furnizeze documentele și informațiile necesare vămuirii. Aceste texte nu atribuiau obligația oricărei persoane înscrise ca „șofer" într-o bază de date. Pentru individualizarea lui Caldari Tamara trebuiau dovedite calitatea sa de titular ori transportator și conduita prin care a asumat declarația. ***Dosarul nu conține actul de proprietate sau de folosință prezentat la frontieră***, copia documentului de înmatriculare, consemnarea documentelor verificate, declarația funcționarului care a operat înregistrarea ori o altă probă a acestor elemente.

Articolul 184^1 alin. (1) din Codul vamal nr. 1149/2000 și art. 10 alin. (3) din Legea nr. 1569/2002 permiteau introducerea temporară, în scop personal și cu achitarea vinietei, numai dacă vehiculul era declarat prin acțiune și dacă erau respectate condițiile enumerate de lege. Între ele, lit. b) ***cerea ca persoana fizică rezidentă să dețină vehiculul în proprietate sau cu drept de folosință, confirmat prin acte***, iar lit. c) impunea scoaterea lui până la expirarea termenului

acordat. Prin urmare, obligația de reexport nu se năștea în sarcina oricărui purtător de pașaport, ci în cadrul unui raport în care persoana declara vehiculul și justifica ***dreptul său asupra lui***.

Cele trei noțiuni folosite în cauză – conducător auto, declarant și titular al regimului – nu sunt sinonime. Permisul privește dreptul de a conduce pe drumurile publice. Calitatea de declarant rezultă din art. 1 pct. 13, iar declarația prin acțiune este reglementată de art. 1 pct. 43, art. 174 alin. (1) și art. 184¹ din Codul vamal, coroborate cu art. 10 alin. (3) din Legea nr. 1569/2002. Titularul sau, după caz, transportatorul suportă obligația prevăzută de art. 176 alin. (4), iar art. 178 stabilește îndatoririle declarantului. În anumite situații aceste calități pot aparține aceleiași persoane, dar coincidența trebuie dovedită și nu poate fi dedusă doar din eticheta „șofer”.

Legislația citată nu prevedea permisul de conducere ca o condiție generală pentru declararea prin acțiune a unui vehicul de către un rezident. De aceea, lipsa permisului nu o exclude de drept pe Caldari Tamara din categoria posibililor declaranți. Totuși, ea are greutate în aprecierea dovezii concrete: sistemul nu o indică doar ca titular, ci anume ca șofer. Când un fapt oficial – inexistența oricărui permis – intră în tensiune cu acest rol, autoritatea trebuia să prezinte actele și verificările care identificau persoana, nu să transforme absența unei condiții legale în confirmarea unei împrejurări factuale.

Pentru a considera dovedită declarația contestatarei, materialul trebuia să permită instanței să urmărească un lanț coerent: prezența automobilului; conduita prin care Caldari Tamara l-a prezentat pentru admitere temporară; prezentarea certificatului de înmatriculare și a actului care îi conferea proprietatea ori folosința; atribuirea regimului în numele ei; și înregistrarea ulterioară. Dosarul dovedește primul și ultimul reper, dar nu verigile personale dintre ele.

Pentru a considera dovedită calitatea de declarant, nu este suficient că pașaportul lui Caldari Tamara a fost disponibil la control. Articolul 1 pct. 13 includea și persoana în al cărei nume era întocmită declarația, însă această ipoteză cere ***dovada că operațiunea a fost asumată în numele ei***. Nu există procură, mandat, declarație a persoanei căreia i-a fost încredințat pașaportul ori o altă probă că aceasta era autorizată să îi asume un regim vamal. Nici art. 1 pct. 43, care califică declarația prin acțiune drept o formă expresă de declarare, nu permite transformarea folosirii datelor de identitate într-o manifestare de voință nedovedită. În lipsa unei acțiuni proprii sau a reprezentării probate, înscrierea informatică nu poate produce, în materie sancționatorie, efectul irefragabil al nașterii unei obligații personale.

Absența unui formular vamal semnat este compatibilă cu procedura simplificată și nu constituie, singură, o neregulă. Ea mărește însă importanța probelor substitutive aflate în mod obișnuit la dispoziția autorităților: actele de înmatriculare prezentate, dovada dreptului de folosință, datele vinietei, identificarea operatorului, înregistrările tehnice ori declarațiile funcționarilor. Procedura simplificată reduce formalitățile persoanei; nu reduce standardul de probă atunci când statul aplică ulterior o amendă de 65 000 lei.

Doctrina vamală este în acord cu această opinie. În mai multe cercetări științifice, declarația vamală este analizată ca act prin care persoana își manifestă voința de a plasa bunul

sub un regim, iar formele declarării descrie forma ca expresie exterioară a activității concrete a declarantului, orientată spre trecerea bunului sau vehiculului peste frontieră. Aceste opinii nu înlocuiesc legea, dar explică de ce o declarație „expresă (vădită)” nu poate fi desprinsă de conduita persoanei căreia îi este atribuită.

În aceeași direcție interpretativă, Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 4 din 24 decembrie 2010, astfel cum a fost completată în materia litigiilor legate de legislația vamală, a explicat că declarantul este persoana care are dreptul de a dispune de bun ori vehicul și întocmește declarația în nume propriu sau în numele căreia aceasta este întocmită. Deși explicația privește cadrul vamal-administrativ, distincția rămâne pertinentă: calitatea de declarant se întemeiază pe un raport juridic și pe un act de declarare, nu pe simpla prezență fizică în mijlocul de transport.

Chiar Serviciul Vamal, în informarea oficială dedicată vehiculelor cu numere străine, a subliniat caracterul obligatoriu al confirmării dreptului de proprietate sau de posesie la declararea prin acțiune. Această comunicare nu este izvor de drept și nu decide cauza, dar confirmă aplicarea practică firească a condiției prevăzute expres de art. 184¹ alin. (1) lit. b) și art. 10 alin. (3) lit. b). Dosarul Caldari nu conține un asemenea act pe numele contestatarei.

De la 1 ianuarie 2024 a intrat în vigoare Codul vamal nr. 95/2021. Articolul 427 alin. (19), în redactarea aplicabilă situațiilor tranzitorii, a stabilit modul de calcul al perioadei de 180 de zile pentru vehiculele introduse anterior prin declarare prin acțiune, iar art. 318 și art. 319¹ reglementează admiterea temporară și încheierea regimului. Aceste norme pot stabili scadența pentru un titular dovedit; ele nu pot suplini proba că, la 5 octombrie 2023, Caldari Tamara a fost persoana care a constituit raportul vamal.

Articolele 7, 8 și 375 din Codul contravențional impun legalitatea, caracterul personal al răspunderii și prezumția de nevinovăție. Procesul-verbal nu beneficiază de o forță probantă superioară celorlalte mijloace. În sensul art. 425, instanța trebuie să confrunte evidența electronică cu răspunsul ASP, explicațiile părților, lipsa documentelor primare și traseul tehnic recunoscut de autoritate. O prezumție de regularitate administrativă nu poate deveni o prezumție irefragabilă că toate faptele constitutive ale contravenției au fost comise de persoana înscrisă.

În Ziliberberg împotriva Republicii Moldova, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit că procedura contravențională moldovenească intră în noțiunea autonomă de „acuzație în materie penală”. În consecință, art. 6 § 2 din Convenție protejează persoana prin sarcina probei revenită acuzării și prin beneficiul îndoielii.

În Salabiaku împotriva Franței, § 28, Curtea a admis prezumțiile de fapt și de drept numai în limite rezonabile, cu păstrarea drepturilor apărării și cu luarea în considerare a mizei. Extrasul oficial putea justifica inițierea verificării și chiar o prezumție inițială. După apariția unor indicii concrete contrare – lipsa permisului, rolul anterior de pasager, predarea pașaportului unui terț și lipsa actelor vehiculului – menținerea prezumției fără verificări suplimentare ar depăși aceste limite.

Telfner împotriva Austriei, §§ 15–18, privește riscul de a identifica un conducător prin inferențe insuficiente și de a cere acuzatului să furnizeze explicația completă înainte ca acuzarea

să prezinte un caz convingător. Cerința Biroului Vamal ca Caldari Tamara să demonstreze o intervenție ilegală în sistem produce același efect: lipsa accesului ei la mecanismul de înregistrare este folosită pentru a consolida acuzația, deși probele primare aparțineau sferei de control a autorităților.

Argumentul invocat de apărare, potrivit căruia Caldari Tamara nu ar fi cunoscut obligația este apreciat critic de instanța de judecată. Necunoașterea unei legi publicate nu înlătură, prin ea însăși, răspunderea. Articolul 287 alin. (8) lit. b) este norma de sancționare, iar obligația materială de scoatere rezulta, la constituirea regimului, din art. 184¹ alin. (1) lit. c) din Codul vamal nr. 1149/2000 și art. 10 alin. (3) lit. c) din Legea nr. 1569/2002. Dacă s-ar fi dovedit că persoana a prezentat automobilul și actele care îi confereau folosința și l-a plasat conștient sub admitere temporară, simpla afirmație că nu cunoștea termenul ori sancțiunea nu ar fi fost suficientă pentru exonerare.

Situația probatorie este însă alta. Contestatara nu invocă doar necunoașterea conținutului art. 287, ci neagă împrejurările de fapt care ar fi făcut-o destinatara obligației: nu a declarat automobilul, nu deține un drept asupra lui, nu știa că identitatea sa fusese asociată regimului, nu cunoștea locul vehiculului și nu îl putea scoate din țară. Aceasta nu este o simplă eroare asupra legii, ci o contestare a faptului generator al obligației și a posibilității de executare.

Potrivit art. 14 alin. (1)–(3) din Codul contravențional, fapta poate fi săvârșită cu intenție sau din imprudență. Intenția presupune conștientizarea caracterului prejudiciabil, prevederea urmărilor și dorirea ori admiterea lor; imprudența presupune fie prevederea urmată de speranța neîntemeiată de evitare, fie neprevederea unei urmări pe care persoana trebuia și putea să o prevadă. În cazul unei omisiuni, aceste forme de vinovăție nu pot exista fără dovada că persoana se afla într-o situație care îi impunea acțiunea și avea posibilitatea reală să o îndeplinească.

Nu s-a demonstrat că, între 5 octombrie 2023 și momentul constatării, Caldari Tamara a primit vreo informare privind deschiderea regimului în numele său, termenul de reexport sau existența automobilului în evidența sa. Nu s-a demonstrat proprietatea, folosința, posesia, accesul la vehicul ori posibilitatea de a dispune scoaterea lui. O persoană care, potrivit probelor disponibile, nu cunoaște asocierea identității sale cu vehiculul și nu îl controlează nu poate alege să execute obligația și nici nu i se poate reproșa că nu a prevăzut expirarea ei.

Plata promisă pentru însoțirea grupului și remiterea pașaportului puteau impune autorității să cerceteze dacă persoana a acceptat conștient un rol vamal. Ele nu dovedesc însă acel rol. Explicația dată – că pașaportul era cerut pentru confirmarea celei de-a patra persoane – nu a fost infirmată prin declarația șoferului, a unui funcționar, printr-un act de folosință sau prin date tehnice. A deduce cunoașterea obligației de reexport numai din aceste împrejurări ar suprapune suspiciunea peste lipsa probei privind declarația.

Decizia Curții Constituționale nr. 157 din 22 noiembrie 2022 a consemnat argumentul autorului excepției potrivit căruia o persoană ar putea să nu cunoască plasarea vehiculului sub admitere temporară și consecințele ei. Curtea a respins sesizarea ca inadmisibilă, fără a constata neconstituționalitatea normelor și fără a institui o regulă potrivit căreia necunoașterea ar exonera automat. Relevanța deciziei pentru prezenta cauză este limitată, dar clară: problema concretă a

informării și a participării persoanei rămâne de rezolvat de instanța de drept comun prin regulile vinovăției și ale probei.

În contextul celor menționate, de principiu instanța mai notează că, simpla producere materială a unei situații interzise nu este suficientă pentru răspundere: conduita trebuie să aibă caracter conștient și volitiv, iar persoana să fi avut o posibilitate reală de alegere; pentru imprudență sunt necesare atât obligația, cât și posibilitatea de prevedere. Această explicație este consonantă cu art. 14 și exclude o răspundere obiectivă bazată exclusiv pe rezultatul înscris în sistem.

Aplicând aceste criterii, expirarea termenului și lipsa înregistrării ieșirii pot fi reținute în privința automobilului. Nu sunt dovedite însă calitatea lui Caldari Tamara de declarant și titular, nașterea obligației personale în sarcina ei, controlul asupra vehiculului, cunoașterea situației generatoare ori faptul că trebuia și putea să prevadă și să evite menținerea lui peste termen. Lipsesc astfel atât premisa laturii obiective – obligația personală de a acționa –, cât și latura subiectivă.

Instanța nu identifică autorul înregistrării și nu stabilește dacă a existat o eroare, o folosire neautorizată a pașaportului sau o conduită ilicită a altor persoane. Aceste chestiuni pot forma obiectul unor verificări distincte. În prezenta cauză, concluzia necesară este mai restrânsă: acuzarea nu a înlăturat îndoiala rezonabilă asupra persoanei declarantului și nu a dovedit contravenția imputată lui Caldari Tamara.

V. Legalitatea actelor contestate și garanțiile procedurale

Procesul-verbal conține formal datele de identificare, descrierea acuzației, încadrarea juridică și sancțiunea. Problema centrală nu este lipsa grafică a unei rubrici, ci temeinicia faptelor consemnate și modul în care a fost obținută pretinsa recunoaștere. Articolele 442–445 din Codul contravențional nu permit ca existența tuturor rubricilor să acopere lipsa probei asupra autorului ori încălcarea unui drept esențial al apărării.

Articolele 378 și 379 din Codul contravențional garantează exercitarea efectivă a dreptului la apărare și dreptul persoanei care nu posedă limba română de a lua cunoștință de actele dosarului și de a se exprima prin interpret. Articolul 443 alin. (3) impune asigurarea interpretului sau traducătorului atunci când persoana nu cunoaște limba procesului-verbal și consemnarea datelor acestuia în act. Aceste garanții trebuie aplicate efectiv, nu doar indicate pe formular. Semnătura pe un act neînțeles nu poate fi tratată automat ca renunțare la ele.

În Kamasinski împotriva Austriei, § 74, Curtea Europeană a precizat că asistența lingvistică acoperă declarațiile și documentele necesare pentru ca persoana să înțeleagă acuzația și să se apere, inclusiv în faza premergătoare judecății. În Vizgirda împotriva Sloveniei, §§ 77–83, Curtea a arătat că autoritățile trebuie să verifice activ dacă persoana cunoaște suficient limba procedurii; obligația lor nu dispare doar pentru că nu a fost formulată o cerere tehnică de interpret, atunci când există motive să se îndoiască de înțelegerea efectivă.

În speță, reprezentantul Biroului Vamal a confirmat lipsa interpretului și a legat-o exclusiv de inexistența unei cereri exprese. Nu a fost prezentată o consemnare privind limba pe care persoana o înțelege, modul în care i-au fost explicate acuzația, amenda de 65 000 lei și drepturile, ori o verificare a capacității sale de a citi documentul. Declarația din ședință, potrivit căreia nu a înțeles textul și cuantumul sancțiunii i-a fost comunicat după semnare, nu a fost contrazisă printr-o probă nemijlocită.

Rubrica potrivit căreia persoana „recunoaște” contravenția nu exprimă, în aceste condiții, o admitere informată, neechivocă și voluntară. În plus, explicațiile consemnate în procesul-verbal de audiere și declarațiile din instanță indică negarea constantă a conducerii automobilului. Pretinsa recunoaștere nu poate fi utilizată pentru a acoperi insuficiența datelor electronice și nu poate constitui o renunțare valabilă la prezumția de nevinovăție.

Pretinsa recunoaștere din procesul-verbal întocmit la 26 mai 2026 nu poate demonstra retroactiv declarația prin acțiune din 5 octombrie 2023. Chiar o admitere validă ar trebui apreciată împreună cu probele obiective și cu conținutul său exact; în speță, mențiunea este contrazisă de explicațiile consemnate și de declarațiile nemijlocite, iar condițiile lingvistice nu permit concluzia că semnătura exprima acceptarea conștientă a faptelor tehnice și juridice imputate.

Încălcarea dreptului la interpret nu este analizată izolat și nici transformată într-o nulitate formală automată. Efectul său concret este că unica mențiune prezentată drept admitere nu are fiabilitate probatorie, iar persoana nu a putut formula în cunoștință de cauză explicațiile în momentul decisiv al întocmirii actului și aplicării sancțiunii. Vătămarea este cu atât mai importantă cu cât procesul-verbal a fost întocmit la peste doi ani și jumătate de la traversare, când probele obiective – inclusiv imaginile video – nu mai erau disponibile.

Autoritatea a demonstrat existența unei situații vamale neregularizate pentru automobil, dar nu a demonstrat că obligația încălcată îi aparținea lui Caldari Tamara. Procesul-verbal a preluat identitatea din sistem fără a cerceta contradicția privind permisul, fără a obține probele actului de declarare și fără a asigura o audiere pe înțelesul persoanei. Menținerea sancțiunii ar însemna ca riscul pierderii probelor și riscul erorii din evidența statului să fie suportate integral de persoana acuzată.

Motivarea răspunde chestiunilor capabile să influențeze soluția: efectului lipsei permisului, valorii datelor electronice, regimului vamal aplicabil, caracterului personal al obligației și lipsei interpretului. Aceasta este exigența desprinsă din Ruiz Torija împotriva Spaniei, § 29, și Boldea împotriva României, § 30: nu un răspuns formal la fiecare propoziție a părților, ci o soluție din care să poată fi urmărit raționamentul asupra argumentelor decisive.

Îndoiala rămasă privește chiar subiectul contravenției și nașterea obligației personale. Ea nu poate fi înlăturată prin prezumții succesive. În temeiul art. 441 alin. (1) lit. a) din Codul contravențional, procesul trebuie încetat deoarece nu a fost dovedit faptul contravenției imputate lui Caldari Tamara. Această concluzie nu neagă situația vamală a automobilului; ea exprimă lipsa probei că omisiunea a fost săvârșită de persoana sancționată. Ca efect, procesul-verbal și decizia de sancționare nu pot fi menținute.

În baza art. 7, art. 8, art. 14, art. 375, art. 378, art. 379, art. 381, art. 425, art. 441 alin. (1) lit. a), art. 442–445, art. 448, art. 458, art. 460–462 din Codul contravențional, art. 1 pct. 13 și pct. 43, art. 174, art. 176 alin. (4), art. 178 și art. 184¹ din Codul vamal nr. 1149/2000, precum și art. 10 alin. (3) din Legea nr. 1569/2002, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ș T E:

Se admite contestația depusă de avocatul Natalia Dragan în interesele lui Caldari Tamara.

Se anulează procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. SVM***** din 26 mai 2026 și decizia de sancționare seria/nr. DSV***** din aceeași dată, emise în dosarul contravențional nr. 655/26 de Biroul Vamal Nord în privința lui Caldari Tamara pentru fapta prevăzută de art. 287 alin. (8) lit. b) din Codul contravențional.

Se încetează procesul contravențional pornit în privința lui Caldari Tamara, în temeiul art. 441 alin. (1) lit. a) din Codul contravențional, deoarece nu a fost dovedit faptul contravenției imputate acesteia.

Hotărârea poate fi atacată cu recurs la Curtea de Apel Nord în termen de 15 zile, prin intermediul Judecătoriei Bălți (sediul Central), în condițiile Codului contravențional.

Hotărârea pronunțată integral la 04 septembrie 2026.

Președintele ședinței,
judecătorul **Dumitru DAREA**